

Til lovforslag nr. L 11

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Indfødsretsudvalget den 14. december 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2011 og var til 1. behandling den 17. november 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indfødsretsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra A. A-R.

Justitsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 24 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal (udvalget med undtagelse af DF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Venstres medlemmer af udvalget ønsker at overholde internationale konventioner og Danmarks folkeretlige forpligtelser. Men V ønsker samtidig at sætte hensynet til rigets og danskernes sikkerhed over forældede konventioner, hvis det er muligt. V ønsker ikke at meddele dansk statsborgerskab til personer, som Politiets Efterretningstjeneste vurderer kan være til fare for rigets sikkerhed. Og det fremgår utvetydigt af grundlovens § 44, at det er Folketinget, der ved lov meddeler eller afviser meddelelse af statsborgerskab. Det er med V's øjne uforståeligt, at et flertal i Folketinget ønsker at belønne en person, som PET vurderer kan være til

fare for rigets sikkerhed, med et dansk statsborgerskab. Det flertal, der støtter, at den pågældende person får statsborgerskab med dette lovforslag, står dermed til ansvar for den pågældende persons eventuelle fremtidige kriminelle handlinger. Den situation ønsker V ikke at stå i, og derfor ville V have støttet det af DF annoncerede ændringsforslag om at tage den person af lovforslaget, som PET vurderer kan være til fare for rigets sikkerhed. Desværre har justitsministeren ikke ønsket at yde teknisk bistand til et sådant ændringsforslag, og derfor er det ikke lovteknisk muligt for DF at fremsætte ændringsforslaget, som derfor ikke kommer til afstemning i Folketingssalen. Justitsministeren har dermed bragt Folketinget i en situation, som man ikke kan udelukke er i strid med grundlovens § 44, og det er noget, V vil undersøge og forfølge nærmere.

I sommeren 2011 iværksatte den daværende integrationsminister, Søren Pind, en undersøgelse af, hvordan andre lande har implementeret og fortolket FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed. Undersøgelsen blev iværksat med henblik på at undersøge, om Danmark kan overholde konventionen og samtidig undgå at meddele statsborgerskab til personer, der kan være til fare for rigets sikkerhed. Resultatet af undersøgelsen er først tilgået udvalget, efter justitsministeren bad udvalget tage stilling til, hvorvidt en statsløs, der af PET vurderes til at udgøre en risiko for rigets sikkerhed, skulle på lovforslaget. I V er der dyb undren over, at Justitsministeriet ikke oversendte undersøgelsen, da den var færdig i september 2011. Det ville være en forståelig forklaring på forsinkelsen, at indfødsretskontoret grundet regeringsskifte har flyttet ressortministerium, men som det fremgår af L 11 – svar på spørgsmål 18, angives der ingen årsag til den sene oversendelse af undersøgelsen. I V efterlades vi derfor med et indtryk af, at justitsministeren bevidst har ventet med at oversende undersøgelsen til Indfødsretsudvalget. Dermed har udvalget ikke kunnet træffe en afgørelse på et fuldt oplyst grundlag, hvilket V finder dybt kritisabelt.

Efter V's opfattelse er undersøgelsen af andre landes fortolkning af FN-konventionen relevant, da den viser, at man bl.a. i Norge kan sætte sager om statsborgerskab i bero, hvis ansøgerne er mistænkt for kriminalitet. Tilbagemeldingerne fra en række andre lande, herunder Tyskland, Holland og Sverige, er tvetydige. V undrer sig over, at justitsministeren ikke ønsker at få svarene fra de lande fuldt belyst, jf. L 11 – svar på spørgsmål 19.

Det kan altså på nuværende tidspunkt ikke udelukkes, at Danmark uden at bryde konventionen kan udskyde tidspunktet for meddelelse af statsborgerskab til statsløse, som vurderes at udgøre en fare for rigets sikkerhed, og som derfor efterforskes af PET. V finder det beklageligt, at et flertal i udvalget ikke ønsker at få hundrede procent klarhed over retspraksis i andre lande og samtidig undersøge, hvorvidt den norske model kan overføres til Danmark.

Indtil dette lovforslag blev fremsat, har der i Folketingets Indfødsretsudvalg været et bredt politisk flertal for at følge de advarsler, som PET kommer med i forhold til ikke at meddele statsborgerskab til ansøgere, som vurderes at udgøre en fare for rigets sikkerhed. V finder det kritisabelt, at et flertal i udvalget vælger at bryde med dette princip på baggrund af et ikke fuldt oplyst beslutningsgrundlag.

V ønsker også at udtrykke betydelig utilfredshed med udvalgsbehandlingen og særlig betjeningen af udvalget fra Justitsministeriets side. Der er en lang række spørgsmål til lovforslaget, der ikke er besvaret fyldestgørende, særlig L 11 – svar på spørgsmål 16 og 18. Justitsministeriet har stemplet en række svar fortlørlige, selv om dele af oplysningerne via aktindsigt er offentliggjort til en række landsdækkende aviser, som det fremgår af L 11 – svar på spørgsmål 13. V undrer sig over, at Justitsministeriet yder pressen en bedre betjening end selve Folketinget, og her henvises til L 11 – svar på spørgsmål 13 og 15.

Det er derfor V's opfattelse, at justitsministeren og Justitsministeriet ikke på passende og fyldestgørende vis har varetaget deres forpligtelser over for Indfødsretsudvalget i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslaget.

V er enig med KF i at stemme for det samlede lovforslag, for det skal ikke gå ud over alle de andre ansøgere, at en enkelt person efter V's opfattelse ikke burde have dansk statsborgerskab nu, men burde have sin ansøgning udsat. V kan også tilslutte sig følgende del af Det Konservative Folkepartis politiske bemærkninger:

»Til gengæld opfordres regeringen kraftigt til at sørge for, at den urimelige retstilstand bringes til ophør, således at det fremover er muligt for Danmark at afvise eller udsætte en ansøgning om statsborgerskab fra en statsløs person, hvis den pågældende af Politiets Efterretningstjeneste vurderes at være eller blive til fare for landets sikkerhed.

Regeringen opfordres til sammen med de andre lande, der har ratificeret konventionen, at blive enige om at præcisere konventionens tekst, så det er muligt for landene at afvise eller sætte ansøgninger i bero, eller arbejde for, at der opnås enighed om, at konventionen naturligvis kan tolkes således, at en ansøgning kan sættes i bero, når landets efterretningstjeneste anbefaler det.

Hvis regeringen ikke svarer positivt på denne opfordring, vil KF fremsætte beslutningsforslag i Folketinget, så der kan træffes en politisk beslutning om at pålægge regeringen at sikre Danmarks ret til at afvise eller udsætte ansøgninger, når Politiets Efterretningstjeneste anbefaler det.«

Det Konservative Folkepartis medlem af udvalget mener, at Danmark skal overholde de internationale konventioner, som vi har ratificeret. Konventionen om begrænsning af statsløshed skal således også overholdes, og det er også årsagen til, at KF accepterer, at statsløse skal kunne opnå dansk statsborgerskab på lempeligere vilkår end andre.

Det er imidlertid en helt urimelig retstilstand, der er opstået i forhold til den situation, hvor en statsløs person har søgt dansk statsborgerskab og får det, selv om Politiets Efterretningstjeneste har anbefalet, at ansøgningen udsættes indtil videre eller for en afgrænset årrække.

Hvis en statsløs ansøger er dømt for en forbrydelse, der giver 4 års fængsel eller mere, eller hvis vedkommende er dømt for at være til fare for landets sikkerhed, så kan ansøgeren afvises, jf. konventionen.

Men hvis den statsløse ansøger endnu ikke er dømt, men af Politiets Efterretningstjeneste vurderes til at kunne være eller blive en fare for landets sikkerhed, fortolker regeringen konventionen så snævert, at det ikke er nok til, at ansøgningen udsættes i f.eks. 5 år.

Det kan under ingen omstændigheder være rigtigt, at internationale konventioner afskærer landene fra at værgе for sig og tage deres forholdsregler. Danmarks sikkerhed må gå forud for internationale konventioner.

KF mener, at der i en sådan situation skal være mulighed for enten at give afslag på ansøgningen om dansk statsborgerskab eller at udsætte ansøgningen.

Ved gentagne spørgsmål til regeringen er det kommet frem, at andre lande, som har ratificeret konventionen, måske ikke tolker konventionen lige så stramt, som regeringen gør i Danmark. Det har ikke været muligt at få præcise svar fra regeringen om dette, og det er utilfredsstillende.

KF stemmer for det samlede lovforslag, for det skal ikke gå ud over alle de andre ansøgere, at en enkelt efter KF's opfattelse ikke burde have dansk statsborgerskab nu, men burde have sin ansøgning udsat.

Til gengæld opfordres regeringen kraftigt til at sørge for, at den urimelige retstilstand bringes til ophør, således at det fremover er muligt for Danmark at afvise eller udsætte en ansøgning om statsborgerskab fra en statsløs person, hvis den pågældende af Politiets Efterretningstjeneste vurderes til at være eller blive til fare for landets sikkerhed.

Regeringen opfordres til sammen med de andre lande, der har ratificeret konventionen, at blive enige om at præcisere konventionens tekst, så det er muligt for landene at afvise eller sætte ansøgninger i bero, eller arbejde for, at der opnås enighed om, at konventionen naturligvis kan tolkes således, at en ansøgning kan sættes i bero, når landets efterretningstjeneste anbefaler det.

Hvis regeringen ikke svarer positivt på denne opfordring vil KF fremsætte beslutningsforslag i Folketinget, så der kan træffes en politisk beslutning om at pålægge regeringen at

sikre Danmarks ret til at afvise eller udsætte ansøgninger, når Politiets Efterretningstjeneste anbefaler det.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er af den klare opfattelse, at det kun bør være de personer, som kan godkendes af Politiets Efterretningstjeneste (PET), der skal tildeles dansk statsborgerskab ved lov. På lovforslaget er imidlertid opført én person, som ikke kan godkendes af PET. Hvilken person der er tale, om har Indfødsretsudvalget ikke fået oplyst. På den baggrund har DF valgt at bruge disse linjer til at advare kraftigt mod, at lovforslaget vedtages i dens nuværende form.

Justitsministeriet og justitsministeren har altså sat én person på lovforslaget, som ikke har kunnet godkendes af PET, og fremsat lovforslaget i Folketinget. Som nævnt er DF stor modstander af, at den pågældende person er omfattet af lovforslaget, og DF havde gerne stillet ændringsforslag om, at den pågældende person blev udtaget af lovforslaget igen. DF har derfor bedt justitsministeren om teknisk bistand til at stille ændringsforslag. Justitsministeren har nægtet dette, hvilket er en obstruktion af Folketingets arbejde. Det er uhørt, at en minister nægter at yde teknisk bistand i forhold til et ændringsforslag. DF protesterer på det kraftigste imod dette forsøg på at lægge Folketinget hindringer i vejen. Justitsministeren har givet den begrundelse, at navnet på den pågældende person ikke kan afsløres, da det vil kompromittere PET's arbejde. I DF forstår vi ikke argumentationen. Det er regeringen, der har valgt at sætte den omtalte person på lovforslaget og dermed at gå imod PET's anbefalinger. Det er alene regeringen, der bærer skylden, hvis PET kompromitteres.

Det er afgørende for DF at have ryggen fri i forhold til den eventuelle kritik, der kan komme af, at Folketinget har tildelt statsborgerskab til en udlænding, der ikke har kunnet godkendes af PET. DF vil hverken af principielle eller af moralske årsager stå model til, at ikkegodkendte personer gøres til danske statsborgere med de risici, problemer og skader på det danske samfund, det kan medføre.

Danmarks riges sikkerhed står efter DF's opfattelse over en udlændings »ret« til at få dansk statsborgerskab. Den pågældende udlænding, der ikke har kunnet godkendes af PET, vil sagtens kunne leve videre i Danmark uden nævneværdige problemer, hvis vedkommende ikke bliver tildelt dansk statsborgerskab med dette lovforslag. Hvis vedkommende så i fremtiden udviser en sådan adfærd, så PET ikke længere har grund til at sætte spørgsmålstejn ved personen, har vedkommende jo mulighed for at søge igen. Dansk ind-

fødsret bør være en gave, som bliver givet af det danske folk til kvalificerede udlændinge, ikke en ret, som FN kan disponere over.

DF mener, at det er vigtigt at holde fast i grundlovens § 44 om, at det er Folketinget, der tildeler udlændinge dansk statsborgerskab. Folketinget skal derfor have de rette informationer, der sætter lovgiverne i stand til at træffe rigtige beslutninger. Hvis Folketinget ikke får de nødvendige oplysninger fra regeringen, kan lovgiverne ikke træffe de rigtige beslutninger, men kommer til at træffe beslutninger i blinde måske med uoprettelig skade til følge. Det er ikke et demokrati værdigt. Regeringen bør derfor altid levere fyldestgørende oplysninger til brug for lovgivningsarbejdet, hvilket ikke er sket i forbindelse med udvalgsbehandlingen af dette lovforslag.

Et andet *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse*. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 1

1) Nr. 29 og 554 udgår.
[udtagelse af personer]

Til § 2

2) Nr. 1234 udgår.
[udtagelse af person]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ansøgerne er behandlet efter retningslinjerne i cirkulærebekrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om naturalisation.

Ansøgerne foreslås udtaget af lovforslaget, da de pågældende ikke på nuværende tidspunkt opfylder retningslinjerne.

Lennart Damsbo-Andersen (S) Jens Joel (S) Karen J. Klint (S) Sophie Hæstorp Andersen (S) Troels Ravn (S)

Zenia Stampe (RV) nfm. Liv Holm Andersen (RV) Anne Baastrup (SF) Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Preben Bang Henriksen (V) Karsten Lauritzen (V) Jan E. Jørgensen (V) Gitte Lillelund Bech (V)

Christian Langballe (DF) fmd. Marie Krarup (DF) Merete Riisager (LA) Tom Behnke (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 11**Bilagsnr. Titel**

- 1 Fortroligt dokument
- 2 Oversigt over personer på lovforslaget, fordelt efter nationalitet, fra justitsministeren
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 Fortroligt dokument
- 5 Henvendelse af 28/11-11 fra A. A-R.
- 6 Ændringsforslag, fra justitsministeren
- 7 Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 8 1. udkast til betænkning
- 9 2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 11

Spm.nr.	Titel
1	Spm om, hvorvidt en bestemt statsløs person, som af PET er vurderet til at være til fare for landets sikkerhed, er omfattet af lovforslaget, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvor mange statsløse der er optaget på lovforslaget i henhold til FN's konvention fra 1989 om barnets rettigheder og altså i henhold til § 17 i gældende cirkulære, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvad formålet er med PET's vurdering af ansøgere, der ønsker optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når ministeren ikke lytter til PET's indstilling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om undersøgelsen viser, at andre lande rent faktisk overholder konventionen, når det gælder statsløse personer, som er under mistanke for at være til fare for statens sikkerhed, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren vil bekræfte, at man i Norge har en praksis, der går ud på at stille sager om statsløse, der er under mistanke for at være til fare for statens sikkerhed, i bero, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren vil oversende alt det materiale (i oversat form), som ministeriet har modtaget fra UNHCR og fra de adspurgte lande, og om, hvorfor Indfødsretsudvalget ikke har modtaget dette materiale, før Indfødsretsudvalgets medlemmer begyndte at spørge til undersøgelsen, til justitsministeren, og ministeren svar herpå
7	Spm., om ministeren vil stille ændringsforslag, således at den statsløse person, der er optaget på lovforslaget efter indstilling fra justitsministeren og med henvisning til FN's børnekonvention, men som af PET vurderes til at kunne være til fare for landets sikkerhed, udtages af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren vil kommentere sagen, der er omtalt i L 11 – bilag 5, om en ung kvinde, der er omfattet af sin fars ansøgning om dansk statsborgerskab, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om ministeren vil yde teknisk bistand til udarbejdelsen af et ændringsforslag, som indebærer, at den statsløse person, der er optaget på lovforslaget efter indstilling fra justitsministeren og med henvisning til FN's børnekonvention, men som af PET vurderes til at kunne være til fare for landets sikkerhed, udtages af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om ministeren vil give en status for sagen, jf. L 11 – svar på spørgsmål 1, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm., om der i forbindelse med den undersøgelse, som blev iværksat i juli 2011, er kommet oplysninger frem, der indikerer, at andre lande i praksis har måttet forholde sig til denne problemstilling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om det er muligt at foretage ændringer af den danske indfødsretslovgivning, således at Danmark i lighed med Norge får mulighed for at stille sager om tildeling af statsborgerskab i bero i de tilfælde, hvor en ansøger, der har søgt dansk statsborgerskab, er under mistanke for at være til fare for landets sikkerhed, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvorfor ministeren stempler hele besvarelsen af L 11 – spørgsmål 6 – fortroligt, når blot et enkelt land har ønsket, at oplysningerne ikke offentliggøres, og om dette er normal praksis, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvorfor ministeren stempler besvarelsen af L 11 – spørgsmål 6 – fortroligt, når justitsministeriet i november 2011 har udleveret alt materialet til flere aviser, der havde søgt om aktindsigt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvorfor ministeren ikke oversendte materialet, der indgår i L 11 – svar på spørgsmål 6, til udvalget samtidig med, at en række aviser fik materialet udleveret via aktindsigt, og om dette ikke ville være normal praksis, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om ministeren vil oversende det oprindelige (af Integrationsministeriet udarbejdede) sammenfatningsnotat om besvarelsene fra de adspurgte lande og desuden oplyse, om Justitsministeriets sammenfatningsnotat og Integrationsministeriets sammenfatningsnotat er 100 pct. identiske, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren vil oplyse, hvad den person på lovforslaget, der ifølge PET kan udgøre en fare for rigets sikkerhed, tidligere er dømt for, såfremt vedkommende er dømt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvorfor undersøgelsen først blev oversendt til udvalget den 9. november 2011, jf. IFU alm. del - spørgsmål 11, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om der er modtaget et svar på de opfølgende spørgsmål, der blev stillet til Sveriges bidrag til undersøgelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om ministeren i forlængelse af L 11 – svar på spørgsmål 5, vil bekræfte, at det af »lov om norsk statsborgerskab« i § 16 under afsnittet »statsløse« fremgår, at statsløse er fritaget fra dele af kravene i § 7, men at statsløse altså ikke er undtaget fra samme paragrafs bestemmelse om, at ...»søkeren har ikke rett til norsk statsborgerskab etter første ledd dersom hensynet til rikets sikkerhet og utenrikske hensyn taler mod«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 21 Spm. om, hvordan svaret fra Sverige skal forstås i undersøgelsen om andre landes fortolkning og anvendelse af FN's konvention om begrænsning af statsløshed, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvor mange statsløse personer på lovforslaget der er dømt for hver af de følgende former for kriminalitet: indbrud, tyveri, røveri, hærværk, vold og lign. mod offentlig myndighed, drab og forsøg på drab, vold mod privatperson, simpel vold, alvorligere vold, særlig alvorlig vold, trusler, voldtægt m.v. – og endelig blufærdighedskrænkelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm., om ministeren vil bekræfte, at det ofte før er set, at ministeren med ansvar for indfødsretsområdet har stillet ændringsforslag om, at bestemte ansøgere kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, selv om lukkedatoen for lovforslaget er overskredet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Fortroligt spørgsmål